

inko

informatiegevende en
kontactleggende periodiek
van de fraters van utrecht

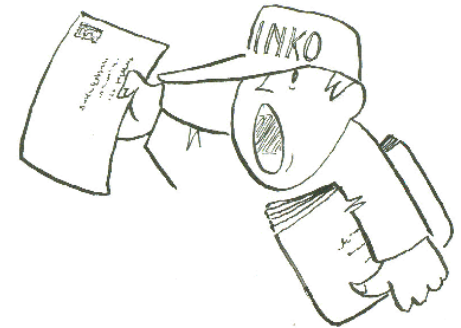
39^e jaargang

nummer 1

2016

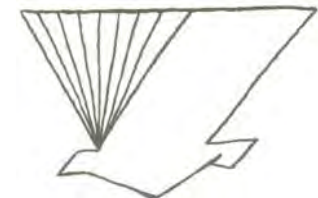
VAN DE REDACTIETAFEL

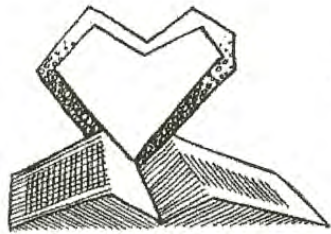
Jaargang 39 wordt met deze aflevering geopend. Het is een goed begin! Goed, omdat we via interview of zelf geschreven bijdragen, een hele duidelijke inkijk krijgen in het leven en denken van betrokkenen. Een openheid, zoals we lang niet altijd meemaken en die een grote verrijking betekent of kan betekenen voor verteller en lezer. De persoonlijke verhalen vormen nog steeds een sterke stimulans voor de redactie om met INKO door te gaan en we hopen dat onze lezers dit zullen beamen.

We zijn Venansius Edi Budi Santosa, Hilarius de Booi en Jeroen Kingmans zeer dankbaar voor hun bijdrage! Wie verre reizen maakt, kan veel vertellen. Daan Boonman en Albert Verheul geven daar duidelijk blijk van, maar dat geldt ook voor bijdragen van bezochte bijeenkomsten, waarvan Marianne Vermeer en Wim Versteeg ons deelgenoot maken. Met nog een vervolg op het recente verleden in het Groningse door Paul Steverink, de vaste overweging bij de Constituties van Alfons Kroese, een kennismaking met een onbekende Maria van Leo Ruitenbergh eindigen we bij Pasen oftewel nieuw leven.....

Veel leesgenoegen in een mooie lente!

Overweging bij de Constituties

JE LEERT JEZELF KENNEN DOOR DE ANDER, DOOR JEZELF LEREN LOS TE LATEN

“Klamp u niet vast aan wat vroeger gebeurd is en geef niet al uw aandacht aan wat eens is geschied” (Jes. 43,18-19)

Constituties art. 37

Cruciaal volgens mystici, zenmeesters en het evangelie: leren loslaten. Diametraal tegenover de tendens in onze dagen: vandaag moet je gelukkig zijn en moet je gezond zijn. Helaas dat werkt niet. Geluk ligt niet binnen handbereik op basis van zelfverwerkelijking. De Amerikaanse filosoof Ken Wilber merkte eens op dat mensen God danken voor wat ze krijgen. Eigenlijk zouden we ook moeten danken voor het ongeluk. Luister naar Job: “Het goede nemen we wel aan van God, waarom dan het kwade niet? Jahweh geeft, Jahweh neemt, gezegend de Naam van de Heer”. Tot die gelatenheid komen vergt een hele weg. De zin van het leven ligt niet in het accent op jezelf, maar wat je voor een ander kunt betekenen. Zegt niet de joodse spreuk: Wie één mens helpt, helpt de hele kosmos. In het kleine dat je doet, ligt betekenis en zin voor het grotere geheel. Bram Vermeulen zong eens: “Ik heb een steen verlegd, in een rivier op aarde. Het water gaat er anders dan voorheen”. Met de opmars van sociale media zie je een gebrek aan communicatie. De stijgende lijn in de zelfdoding, parameter voor een verkeerde levensstijl?

Er ontstaan ook tegenbewegingen. Zoekende nieuwe initiatieven. Onvermijdelijk momenten van pijn, verdriet, ziekte en dood. Mogelijk is je te focussen op het negatieve, maar je kan ook proberen het mooie er van te zien: hoe het dichter bij elkaar kan brengen en leert elkaar te dragen. Zo lang wij voor elkaar willen zijn, elkaar steunen, elkaar vinden ook bij tegenslagen, dragen wij zorg voor elkaar. Zeker in de soms vele uitzichtloze situaties die je kunt beleven in het klein, maar ook in die grote samenleving. Het betekent los komen van die dwanggedachte gelukkig te moeten zijn. Tegenslag hoort bij leven. Vol staat de Bijbel van deze levensverhalen, als je er bij stil wilt staan.

Vanuit mijn verleden denk ik aan het boek van Romano Guardini, theoloog en filosoof, Vom Sinn der Schwermut (1928), in het Nederlands verschenen onder de titel “Over de melancholie”. Bekend om zijn gewaardeerde preken en publicaties, ook hij kampte met depressies. In periodes waarin je niet goed functioneert zonder je je af en mijn je het contact met anderen. Vragen mensen je “Hoe gaat het met je?” behoor je te antwoorden: “Goed”. In zwaarmoedige periodes zou je een masker willen opzetten tegenover de ander. Je wilt hem of haar mijden. Graag lees ik egodocumenten waarin mensen vertellen hoe ze omgaan met het lijden. Levensverhalen over de Holocaust. Het roept de vraag op, hoe kan een beschaafd land zo afglijden? Niet te begrijpen. Tegengif is mij te verdiepen in de mystieke schrijvers, ze wijzen op onze sterfelijkheid. Wie in het reine komt met de dood gaat bewuster leven. Naast pre-natale (geboorte) zorg zou er ook een pre-tanatale (voorbereiding op het sterfelijk zijn) begeleiding moeten bestaan. Wanneer lijden ons treft, gaan we onvermijdelijk nadenken over leven en dood. Een medewerker in een hospice, in de palliatieve zorg vertelt mij hoe plots een verandering optreedt bij patiënten wanneer ze zich verzoend hebben met het leven en de dood. Er komt vrede over hen want het is volbracht. Wat geldt is de toezegging “Houdt dit voor ogen: ik ben met jullie, alle dagen, tot aan de voltooiing van deze wereld” (Math.28,20).

Hoopvolle belofte in het veel mindere plaatje van het afkalvende religieus leven in onze contreien. Er is een spanningsveld tussen het beloofde Rijk Gods en de ontluisterende situatie van steeds uitdunnend religieus leven. Vraagt de realisatie van Gods droom en van onze droom niet om een radicaal hernieuwde kijk van wat het betekent kerk te vormen, wat de vorm en de inzet van het religieuze leven nu betekent?

In gemeenschap leven is een gave en een uitdaging. Het betekent investeren. Wat telt is dat de "fraters, broeders" solidair samenleven. Begaafd of minder begaafd, sterk of zwak, gezond of ziek, een beetje of heel erg hulpbehoevend, iedereen is gelijkwaardig. Voorop staat dat wij dag na dag leren lief te hebben, ons oefenen in de liefde. We zijn leden van éénzelfde lichaam in vrijheid en uit liefde. Dat sluit niet uit de ervaring van "tegendraadse nostalgie" van sommigen, die botst met "de dankbare ontvankelijkheid" van anderen. En niet te vergeten het sluipende gif van het individualisme en het gebrek aan transparantie. Maar ook geestdrift en hoop die je in ons midden kunt aan treffen, zij het telkens op een ander domein. Het verhaal van de bezetene van Gerasa (Math.5,1-20) is in dit verband sprekend. Het vertelt niet alleen over de bezetene, maar over de hele gemeenschap en het uitgesloten worden. Jezus vraagt naar zijn naam. "Legio". Er zijn zoveel mensen zonder naam, zonder gezicht. Door deze vraag geeft Jezus mensen een identiteit. Ze krijgen waardigheid terug. Re-integratie. Bijbelverhalen gaan niet alleen over het genezen van een individu maar ook over het herstellen van de gehele gemeenschap. Onze samenleving moet genezen van hardheid. Dit hangt dan samen met het loslaten van ons ego en daar vinden wij onze verlossing!

*Voorhout, januari 2016
Drs. Alfons Kroese o.c.d.*

ZILVEREN VENANSIUS GEEFT INKIJK IN ZIJN PERSOONLIJK LEVEN

Tijdens de kapitteldagen in september 2015, heb ik vier zilveren jubilarissen van 2016 kunnen interviewen. Helaas was er geen gelegenheid om de anderen te ontmoeten en ook hen hun verhaal te laten vertellen.

Op 16 september had ik een gesprek met frater Venansius, de huidige Algemeen Overste, over zijn leven. Je hoort dan toch zaken die je niet weet en dat is boeiend om te horen, maar niet altijd eenvoudig om dat in je eigen woorden weer te geven.

Mevr. Inge Kapitan was wederom onze gewaardeerde tolk.

Over zijn jeugd jaren vertelt Venansius in een rap tempo:

Hij is op 27 mei 1964 geboren in Ambarawa, in de buurt van Semarang op Java. Het was een katholiek gezin, want ook beide ouders waren al katholiek. Hij was het zesde kind in de rij van zeven.

Pa was ambtenaar en moeder dreef een klein handeltje in eetwaren. Met 5 jaar naar de kleuterschool en met 7 naar de lagere school, welke hij vlot doorlopen heeft. Na de SMP, de lagere middelbare school, volgde de katholieke lerarenopleiding

in Semarang. Hier was een internaat van de Broeders FIC – van Maastricht – en na de afronding van die studie verhuisde hij naar Balikpapan, waar hij een lerarenopleiding wiskunde heeft gedaan en afgerond met een diploma.

Zo vlot als Venansius het vertelt, zo vlot en glad is zijn leven tot dan toe ook verlopen. Maar dan werd het een tijd van zoeken, wachten en uiteindelijk vinden. Zijn relaas begint te zeggen dat hij als kind geen idee had om later het klooster in te gaan. Na de opleiding voor wiskundeleraar is hij toch gaan lesgeven en was tevens actief in de parochie. Venansius gaat verder: “Ik ging heel vaak met de pastoor mee naar kerkstaties in de omgeving, waar veel transmigranten woonden, mensen die uit andere delen van Indonesië naar Balikpapan waren verhuisd. Het onderwijs geven ging door, maar in mezelf was ik wel aan het nadenken over mijn leven en wat ik ermee wilde. Ik wilde in feite wel leraar blijven om de jeugd verder te helpen in hun leven, maar dan moet ik me daar dan ook helemaal voor geven. Dit nog ongestructureerde idee besprak ik met de pastoor, maar die nam het niet serieus en zei dat ik maar naar huis moest gaan en een maand erover nadenken. De tweede met wie ik erover sprak was mijn vader en die gaf te kennen dat ik maar een jaar moest wachten en als ik dan nog iets dergelijks wilde, dan kreeg ik zijn ja. Mijn broers en zusters waren verbaasd en lachten er wat om. Op een gegeven moment toch terug naar de pastoor en nadat hij mijn diploma’s had gezien ging hij akkoord. Hij verwees me naar een priesteropleiding van een paterscongregatie, maar ik wilde helemaal geen priester worden, ik was leraar en wilde dat ook blijven. Na een nieuw gesprek met mijn ouders, met een positieve reactie van hen, ging ik terug naar de pastoor. Van hem kreeg ik vier adressen van Broedercongregaties. Op zijn Hollands: van Maastricht, van Oudenbosch, van Huijbergen en van Utrecht. Ik ging kennis maken bij de Broeders van Huijbergen en deed mee aan een cursus voor vorming van jongeren. Na twee maanden had ik het bekeken en voor dat het postulaat begon ging ik weg en weer lesgeven”.

Tot dan toe had Venansius nog niets over de fraters Bunda Hati Kudus (Utrecht) gehoord, maar op een gegeven moment kreeg hij het adres van frater Rumoldus in Surabaya en het contact kwam tot stand en het leven kwam in 1995 in een stroomversnelling: “in een week zat ik in het postulaat in Kediri bij frater Bosco.

Ineens in een andere wereld waar ik niemand kende. Al gauw kreeg ik last van een psychisch-somatische aandoening, naast een hernia bleek mijn smaak uitgevallen te zijn. Ik zou feitelijk moeten ophouden met mijn stappen op de kloosterlijke weg, maar dank zij een goede begeleiding is alles vanzelf overgegaan en hoefde ik niet op mijn schreden terug te keren en heb het noviciaat, met frater Simon als novicemeester, goed doorgemaakt”.

En dan begint het leven van alle dag, hetgeen dan niet meevalt: “Het was fijn dat ik na het noviciaat weer naar Kediri terugging en leraar werd van de vijfde klas en directeur van de lagere school plus verder gaan met de lerarenopleiding. Het was erg zwaar, want ’s morgens de school als hoofd en leraar, ’s middags colleges en dan was ik ’s avonds te moe om te studeren en kreeg ik moeite met de opleiding, omdat ik te weinig tijd en kracht had om te studeren. Het tweede jaar werd ik aan de vakschool leraar Indonesisch en penningmeester, maar na weer een jaar verruilde ik dit alles met directeur te worden van SMA, de hogere middelbare school in Malang, als opvolger van frater Hubertus, die de congregatie had verlaten”.

Over de jaren op de SMA is Venansius heel positief: “Het begin was erg zwaar en er waren genoeg problemen, maar ik kreeg veel steun van de leraren, vooral van de oudere leerkrachten die mij adviseerden bij de tegenkomende problemen en altijd bereid waren te luisteren. Ik hoefde me er ook niet voor te schamen, het ging om ons gezamenlijk werk. Ik heb ongeveer zeven jaar op deze school gestaan en met veel voldoening heb ik ervaren dat mijn keuze voor onderwijs en opvoeding de goede keuze was. Maar in 2006 kwam hier een eind aan!”

Zijn onderwijsloopbaan werd beëindigd omdat Venansius in 2006 gekozen werd als lid van het Algemeen Bestuur van onze Congregatie en werd geacht helemaal vrij te zijn voor deze functie. Hierover vertelt Venansius als volgt: “Het afscheid van de onderwijs- en opvoedingswereld was niet gemakkelijk en het

bestuurlijke werk is van geheel andere aard. Ik heb geprobeerd het te accepteren, maar ik had het er moeilijk mee. Dank zij de persoonlijke begeleiding van een oudere pater Jezuiet is het gelukt om te accepteren dat je meer tussen de kantoorwanden zit dan tussen de mensen. Het advies van deze begeleider was: Doe je werk met een blij hart, ondanks dat je er niet van houdt! Door dit gevoel op te brengen, kwam de verandering in 2012 bij de keuze tot Algemeen Overste even goed nog hard aan. Ik had gehoopt weer te kunnen terugkeren naar mijn onderwijswereld, maar het antwoord van de pater was: Religieuzen stellen geen eigen doelen, zij doen geloften en als je gevraagd wordt voor zo'n functie past één antwoord: ja, ik ben bereid".

Nu Venansius deze functie alweer enkele jaren bekleedt, vraag ik hem hoe hij al dat reizen in Indonesië en naar Kenya en Nederland ervaart. Hij antwoordt door te zeggen: "deze reizen horen bij de functie. De ontmoetingen zijn interessant en zo ook de kennismaking met andere culturen. Het is zeer verrijkend en deze ervaringen heb je niet als je binnen de school werkt. Het is niet met elkaar te vergelijken. Maar het is niet altijd eenvoudig en soms echt moeilijk."

Naast deze reizen en andere activiteiten ben ik benieuwd of Venansius hobby's heeft en er ook tijd aan kan besteden. Tot mijn verbazing hoor ik hem zeggen: "Ik sta elke ochtend om half vier op en ga hardlopen tot aan de kathedraal en dan weer terug. Daarnaast werk ik graag met mijn handen in de tuin en op mijn kamer luister ik graag naar muziek. Ik heb geen speciale voorkeur voor een genre, maar hou van allerlei muziek en draai dus veel CD's".

Een vraag over zijn denken over de toekomst doet hem wat zorgelijk reageren. Niet alleen de stijgende leeftijd van de Nederlandse medebroeders is voor hem zorgelijk, maar ook de gehele financiële situatie van de congregatie. Hij verwoordt dit als volgt: "Er is

wel geld, maar is er genoeg voor de toekomst? Ook in Indonesië zou het omgaan met geld transparanter moeten zijn, het leven eenvoudiger ingericht worden en men zou meer verantwoording dienen af te leggen over het geld dat beheerd en besteed wordt. Dit is een heel moeilijk onderwerp om echt bespreekbaar te maken. De jongere generatie is alweer van een geheel andere tijd en leeft op een heel andere manier en gaat met de hedendaagse zaken als mobieltjes en de social media zeer royaal en gemakkelijk om!" Op mijn vraag of hierover ook met de medebroeders gesproken wordt, is Venansius nog wat aarzelend en zegt dat dit bij het overleg van congregatiebesturen al wel geagendeerd wordt.

Op mijn laatste vraag hoe Venansius nu op die 25 jaar terugkijkt, antwoordt hij: "deze 25 jaar zijn omgevlogen en ik heb het gevoel dat ik nog niet veel voor de congregatie gedaan heb!"

foto: fr. Heribertus

Ik hoop dus dat bij de viering van zijn zilveren jubileum de medebroeders in staat zijn om hem duidelijk te laten voelen dat hij al heel veel gedaan heeft en doet voor onze gemeenschap. Ik zeg in ieder geval: "Venansius, bedankt voor dit gesprek, maar ook voor je inzet voor ons allen en de gemeenschap! Het moge je goed blijven gaan!"

*Zeist, 21 januari 2016
Leo Ruitenber*

Bij het Platina Jubileum van frater Hilarius

Op 15 augustus 1946 vierde de toen 17-jarige Willy de Booij zijn inkleding bij de Congregatie van de Fraters van Utrecht. Vanaf die dag ging zijn leven verder als frater Hilarius, al zeventig jaar! Deze zomer viert hij dus zijn platina jubileum! En hij is niet de enige. Want het is heel bijzonder dat we dit jaar zelfs vier Platina Jubilarissen in ons midden hebben (en daarnaast nog drie diamanten jubilea in Nederland en de twee robijnen en zeven zilveren jubilea in Indonesië).

Het is een goede traditie van Inko om de jubilarissen eens extra in het zonnetje te zetten en hen aan het woord te laten over hun werk en de bijzonderheden die zij beleefden in die vele frater-jaren....

Toen de redactie van Inko frater Hilarius benaderde voor een gesprek over zijn leven en werk als frater, was het antwoord: "Ja, ik heb er al goed over nagedacht en ik ben al bezig om over mezelf een soort 'levensloop' te schrijven. Dat kan ik u wel geven".

En zo is het gekomen dat u in deze Inko kunt lezen hoe frater Hilarius terugkijkt op zijn leven, zijn gedachten en zijn belevissen als kind, als onderwijzer en als frater/religieus.

Wij zijn hem dankbaar dat hij ons in zijn eigen woorden deelgenoot laat zijn in de bijzonderheden van zijn leven en zijn diep-persoonlijke gedachten.

Redactie

* * * * *

FRATER HILARIUS: "IK WILDE CAPUCIJN WORDEN, MAAR HET WERD FRATER"

Het begin

Ik ben geboren op 15 februari in de strenge winter van 1929 in Amsterdam (Tuindorp Oostzaan) bij een wijze moeder en een getalenteerde vader en twee broertjes. Later zouden er nog twee zusjes volgen.

Op 4-jarige leeftijd kreeg ik in de kerk te horen dat op het eind der tijden Jezus zou verschijnen als rechter. Alle mensen die ooit geleefd hadden (ik dus ook) waren er dan weer bij. Dan zou Jezus (God) de mensen in twee groepen verdelen: de braven aan zijn rechterhand, de slechten aan zijn linkerhand. Daar was geen ontkomen aan. De goeden mochten dan voor altijd feestvieren in de hemel en de slechten voor eeuwig branden in een hellevuur. Ik schrok! En resoluut nam ik de beslissing wat ik dan zou doen, want als mijn broertje Joop bij de slechten stond, dan zou ik daar ook naar toe gaan, want zonder Joop kon ik niet leven. We deden toen alles samen.

Dan op 7-jarige leeftijd mocht ik mijn eerste communie doen; maar eerst biechten. Er werd me geleerd, dat de kleine zonden wel een paar dagen vagevuur betekenden. En de grote zonden (doodzonden) eindigden in de hel. Nee, biechten deed ik niet voor de lol.

Als 12-jarige werd me gevraagd wat ik wilde worden. Mijn reactie was "Capucijn"; dat vond ik echt vrolijke mensen die ik als misdienaar verschillende keren meemaakte.

Maar voor ik aan de studie daarvoor kon beginnen, moest ik eerst een jaar naar de Mulo. Het was frater Sigebertus (overste in Tuindorp Oostzaan) die mijn ouders adviseerde om mij naar de fraters in Zeist te laten gaan, want daar was een uitstekende Mulo. Na de grote vakantie (1941) ging ik samen met mijn broer Joop naar de Mulo van de Sint Jozef Kweekschool in Zeist. Daar kreeg ik van Mgr. W. van de Hengel te horen, dat God me geroepen had om frater te worden, daar was geen ontkomen aan. Dus geen Capucijn, maar wel frater.

In de derde klas Mulo ging broer Joop weer naar huis. Hij wilde missionaris worden in China. Hij heeft zich later aangesloten bij de S.V.D., een echte missionaris-orde.

Ik maakte de Mulo prima af en begon aan de kweekschool (1944). Dat moest in Amelisweerd (Bunnik) gebeuren maar dat ging niet door. De Duitsers namen het huis in beslag en daardoor kwam ik weer thuis in Amsterdam-Centrum. Ook mijn broer Joop was weer thuis. Daar hebben we toen de hongerwinter van 1944-45 meegemaakt, een periode van vechten om te overleven.

Na de oorlogsjaren kon ik weer terug naar de fraters om de kweekschool te vervolgen. Op advies van frater Cornelius - een goede pedagoog - besloot ik om postulant te worden en daarna één jaar noviciaat in Kasteel De Heemstede.

Daar werd veel aandacht besteed aan de gelofte van gehoorzaamheid; alleen de wil van God mocht nog mijn leven bepalen. En die Gods Wil kwam tot me via de overheid en de H. Regel.

Er was ook veel aandacht voor de armoede, dus geen eigen bezit. Maar de gelofte van zuiverheid bleef onbesproken.

Op 15 augustus 1946 deed ik mijn Eerste Geloften en ik was vast besloten om me over te geven aan de Wil van God zoals die door de overheid en de H. Regel tot me kwam.

In datzelfde jaar maakte ik de kweekschool met goed gevolg af en binnen een week stond ik al in Utrecht voor de klas.

Ik genoot van het onderwijzer-zijn

Ik ben toen niet zo lang in Utrecht gebleven want in 1947 werd ik overgeplaatst naar Hilversum en daar kwam ik op de Aloysius School terecht waar frater Bavo hoofd was. Het ging me goed af. Ja, ik genoot van het onderwijzer-zijn en naast mijn werk voor de klas haalde ik mijn Hoofdakte en de Akte Tekenen.

In die tijd werd ik een keer bij de overste geroepen die me vroeg of ik wist hoe kinderen geboren worden. “Nee” was mijn antwoord; ik had daar nog nooit voorlichting over gehad. Ik kreeg toen een boekje waarin de geboorte van een kind werd beschreven. Toen wist ik meteen waar die navel vandaag kwam. Maar... hoe dat kind in de moeder kwam, neen, dat bleef voor mij onbekend gebied.

Na 6 jaar Hilversum werd ik overgeplaatst naar Utrecht, naar de BLO-school aan de Tamboersdijk. Daarbij kreeg ik de opdracht om de studie MO-Handenarbeid te volgen (acht examens!). Dat lag me wel. Het werd een drukke tijd met veel tekenopdrachten en daarnaast jeugdwerk voor de BLO-jongens.

Na drie-en-een-half jaar had ik alle acht examens met goed gevolg afgelegd en daarna kreeg ik een handenarbeidles in Hilversum er bij. Frater Stefanus, die dat normaliter deed, was ziek en kon het werk – o.a. het lesgeven in Handenarbeid – niet meer aan. In de zomervakantie die toen volgde, is hij gestorven.

Meer lessen, meer taken en nog een studie

Na vier jaar Utrecht mocht ik weer teruggaan naar Hilversum. Wel had ik de laatste weken slaapproblemen gehad en de huisarts waarschuwde me om in het vervolg wat kalmer aan te doen.

In Hilversum werd ik aangesteld aan de Ludgerus kweekschool om daar alle lessen handenarbeid te geven. Tegelijkertijd werd ik ook surveillant van de tweede jaars cursisten van het internaat. Dat betekende dag en nacht bij de jongens zijn. In een gesprek met de overste (opdrachtgever) attendeerde ik hem op de opmerking van de huisarts, maar de waarschuwing van de huisarts werd niet

geaccepteerd. Nee, er kwam nog meer bij. Eén dag in de week moest ik naar Zeist om enkele lessen handenarbeid over te nemen van frater Lucius want hij kon het allemaal niet meer aan.

En om het helemaal bont te maken, kwam de Algemene Overste bij me met het verzoek om ook zijn schrijflessen in Zeist over te nemen; hij had er geen tijd meer voor. Daarbij kreeg ik tevens de opdracht om de Akte MO-Schrijven te halen. Dat werd een schriftelijke cursus en na één jaar had ik ook die bevoegdheid en begon er een overbezet leven. Ja, ik wilde gehoorzaam zijn: de overheid was voor mij de Wil van God..... vijf jaar lang.

Een openbaring

In die tijd kreeg ik – geheel onverwacht – een helpende hand toegeschoven van de huisarts. Het verbaasde hem dat ik als 34-jarige niets af wist van de seksualiteit. Hij gaf mij de nodige informatie over het tot stand komen van een nieuw leven door die wonderbaarlijke geslachtsdrift. Een openbaring..... , dat was het echt voor mij.

Slaapkuur van tien dagen

Na zo'n vijf à zes jaar druk kweekschoolleven kwamen er weer slaapproblemen. De huisarts schreef slaappillen voor maar die werkten niet. Ik werd doorgestuurd naar een neuroloog-psycholoog. Die kwam tot de conclusie dat de medicatie niet meer aansloeg. Hij stuurde me naar een ziekenhuis voor een slaapkuur van tien dagen. Dat betekende voor mij: tien dagen plat, ik ben geen enkele keer wakker geweest; alleen maar geslapen en gerust.

Na tien dagen ben ik langzaam weer wakker geworden: het leek op een nieuwe geboorte! Maar na tien dagen kreeg ik op een nacht een allesvernietigende belevens. Het kwam op me over als het einde van de wereld. Alles stortte in.

Ik zocht hulp, heb gebeden, gesmeekt, God om hulp gevraagd..... Nee, geen antwoord.

Ik wilde weg, vluchten, maar waar naar toe??? In mijn angstig zoeken drukte ik op de bel die naast mijn bed hing.... Ik was totaal de weg kwijt.

Er kwam een verpleegster. Ze deed het licht aan en schrok. Ik had er een totale bende van gemaakt. Samen met een collega ruimde ze alles op, maakte de kamer schoon en gaf me weer een spuitje waardoor ik in slaap viel.

De neuroloog kwam er weer bij en die kwam tot de conclusie dat die slaapkuur niet alleen lichamelijk maar ook spiritueel een gevolg had gehad.

De oude, vertrouwde gehoorzaamheid was ik totaal kwijt en ook het zo vertrouwde Godsbeeld. Ik heb nog geprobeerd de oude instelling weer op te nemen, maar..... zonder resultaat.

Zeker een half jaar lang was ik niet in staat om les te geven. Ik had tijd nodig om weer verder te leven. Het oude Godsbeeld was ik totaal kwijt. Wel heb ik toen alle aandacht en energie gegeven aan de persoon van Jezus.

Speurtocht naar Jezus

Na die ziekteperiode ben ik ook niet meer in staat geweest om een compleet werkschema te volgen. Dat was me te veel.

In die tijd begon mijn speurtocht naar de persoon van Jezus. Ik heb heel veel gelezen, niet alleen de evangeliën maar ook over de tijd toen Jezus leefde; over de toestand-toen in Palestina. Het boeide me en er kwam weer wat lijn in mijn leven.

Nee, ik was er nog niet. Hoe meer ik met die zoektocht bezig was, hoe meer aandacht er uitging naar die blijde boodschap van universele liefde: wat een uitdaging.

En het verraste me totaal toen het tot me doordrong dat ik ook de figuur van Jezus moest loslaten.

Nee, het ging niet om hem. Alle versierselen vielen weg.

Nee, geen zoon van God, geen Messias. Hij was een gewoon mens, net als iedereen. Hij wilde in dat roerige Palestina vrede stichten. Nee, geen onderlinge nijd. Hij zocht naar de zin van het (zijn) leven en vond die in de volle overgave aan elkaar.

Nee, geen verrijzenis, geen Hemelvaart, geen Pinksteren, alleen maar die alles- en allen-omvattende liefde.

Ja, daar heb ik alles, mijn hele leven voor over. En in die totale overgave aan elkaar is er geen 'IK' meer en ook geen 'JIJ'.

Daar is alleen maar die wonderlijke saamhorigheid: de LIEFDE. Nee, de dood is geen einde, maar een geboorte van een grenzeloze saamhorigheid.

Daar ga ik voor !!!

Hilarius

Speels....
eigengereid,
zoekend
naar het ware,
gelovend
in het goede,
genietend
van het schone.

EEN COMMUNICATIEDAG VOOR RELIGIEUZE GEMEENSCHAPPEN

Eind november 2015 ontvingen wij een uitnodiging voor een Communicatiedag voor religieuze gemeenschappen in januari. De dag was bedoeld voor religieuzen en leken die zich binnen de religieuze gemeenschappen bezighouden met communicatie, zowel naar buiten als binnen de eigen gemeenschap.

De uitnodiging werd doorgespeeld naar de redacties van Onder Ons en Inko.

Namens onze congregatie werden aangemeld fr. Leo Ruitenbergh, fr. Johan Brummelhuis, fr. Paul Steverink en ondergetekende. De drie genoemde fraters zijn redactieleden van dit mooie blad Inko. Ik ben secretaris van het Provinciaal Bestuur Nederland en publiceer maandelijks CNN, Congregatie Nieuws Nederland. CNN is voornamelijk bedoeld voor de fraters en bevat nieuws vanuit het provinciaal bestuur, vanuit Indonesië en overige zaken die zich afspelen in en rond de fraters in Nederland en Indonesië.

*'Het is echt wezenlijk: zo goed mogelijk communiceren onderling.
Alles met elkaar delen! Niets is meer nodig dan dat...
het brengt onze harten samen zodat ook ons werk er beter van wordt.'
Vincent de Paul*

Op maandag 25 januari jl. kwamen wij om half tien aan bij Kloosterhotel ZIN in Vught. ZIN is gevestigd in een voormalig klooster van de fraters van Tilburg. Het ligt in een prachtige omgeving. Het pand is gemoderniseerd en is voorzien van alle gemakken om groepen gasten te ontvangen. We werden op gastvrije, Brabantse wijze onthaald op koffie met een sneetje krentenbrood.

Meer dan vijftig personen vanuit zo'n vijftig religieuze instituten hadden zich opgegeven voor deze dag. Met alle organisatoren erbij bestond het gezelschap uit zo'n tachtig mensen.

Na de opening door dagvoorzitter Matheu Bemelmans kreeg Arjan Broers het woord. Arjan is journalist en schrijft vooral over levensbeschouwelijke thema's. Hij werkt samen in communicatieprojecten met diverse ordes en congregaties en is nauw verbonden aan het Dominicanenklooster in Huissen. Hij begon met een paar minuten stilte. Daarna liet hij drie stellingen zien: het is erg dat religieuzen verdwijnen; het is erg dat supernova's verdwijnen; het is erg dat draaischijftelefoons verdwijnen. Dat we het een erger vinden dan het andere heeft er mee te maken dat het verschil zit in de schaal. Het gaat om de betekenis, de waarden, de verwijzing naar iets anders.

Bij de religieuzen gaat het niet om de religieuzen zelf, maar om wat zij betekenen. Wat betekenen religieuzen? Zij zijn een teken van het evangelie doen en verkondigen. Het gaat om liefde. De liefde bestaat. De liefde is het begin, het einde en de dragende kracht. Je leert liefde het beste kennen in wat en wie klein en kwetsbaar is. Als het is wat het is. Dit moet je belichamen, zoals alles, en dus ook sterven en opstaan.

Arjan stelt dat religieuzen een tegencultuur vormen en illustreert dit met een aantal tegenstellingen. Zo draait onze cultuur om geld, macht en aanzien *tegenover* Evangelisch. Vertrouwen cijfermatig of juridisch afdwingen en nauwkeurig organiseren *tegenover* 'Is al gegeven'. Kwetsbaarheid lossen we op *tegenover*: dat is juist de bron. Bij fouten zoeken we een schuldige *tegenover*: vergeven. Ik, ik heb er recht op *tegenover*: ik ontvang en geef door. En het verleden verwerken en toekomst maken *tegenover* NU.

Hij vraagt wat je als religieus te betekenen hebt: het woord is vlees geworden. Hoe belichaam je de liefde, vertrouwen, kwetsbaarheid? Hoe onthul je onliefde, hebzucht, angst, wantrouwen, machtsmisbruik? Wat heb je nu in je leven te doen, te geven en te delen als individu en als groep? Wat wordt je nu aangereikt?

Hij heeft een aantal concrete adviezen zoals: neem tijd voor stilte en afstemming, durf je geloof te belichamen, durf God ter sprake te brengen en zoek partners die jou kunnen bekeren.

Een nog concreter advies luidt: doe niet aan zelfbehoud. Het leven is niet van ons, wij zijn van het leven. Wat heb je te betekenen en door wie laat je je bekeren?

De ochtend wordt afgesloten met een door Charles van Leeuwen geschreven tekst op de melodie van Vuur en ijzer. Aansluitend volgt een heerlijke lunch met daarna voldoende tijd om de kleine mediamarkt te bezoeken met concrete producten van ordes en congregaties, zoals tijdschriften, nieuwsbrieven, websites. Ook was er gelegenheid om hierover informeel in gesprek te gaan. Wij hadden uiteraard ook onze publicaties meegenomen: Onder Ons, Inko, CNN.

Door goede communicatie groeien we naar elkaar toe, leren we elkaar beter kennen, ervaren we uiteindelijk ook een grotere eenheid.
Paus Franciscus

Het middagprogramma bestond uit thematische workshops over verschillende aspecten van communicatie en diverse media. Ik had gekozen voor de workshop over websites. Deze werd verzorgd door de communicatiemedewerker van het Generaal Bestuur van de Fraters van Tilburg. Zij gaf tips om de website optimaal te benutten en bij te houden en illustreerde dit met aandachtspunten. Belangrijk is om te bepalen wie je doelgroep is: voor wie maak je de website, en wat zoeken zij? Daarna moet je het doel van je website bepalen: wat wil je bereiken. Heb aandacht voor de vormgeving: welke uitstraling moet je website hebben? Wat is je aanbod: wat wil je jouw doelgroep aanbieden. En wie beheert de website: wie houdt de website bij?

Daarna gaf zij vijf basisregels voor het schrijven voor het web. Doel van de website: bepaal criteria om iets al dan niet op het web te plaatsen. De 'zoekvraag' van de bezoeker: stel jezelf niet enkel de vraag: 'Welke informatie wil ik aanbieden op mijn website?', maar ook: 'Welke informatie zoekt de doelgroep op mijn website?'. Zorg voor een uitnodigende titel, zodat mensen de tekst gaan lezen. Over de opbouw van de tekst adviseerde zij koppen en subkoppen, korte zinnen, korte alinea's, korte tekst. Schrijven is schrappen... Gebruik liefst een eigen afbeelding of foto bij je verhaal.

Zij illustreerde de workshop met concrete voorbeelden op de website van de fraters van Tilburg. We kregen heel veel informatie, waarvan een groot deel een aha-ervaring was, maar er waren ook zeker nieuwe aandachtspunten. Na de workshops kwam iedereen weer plenair bij elkaar. Vanuit de vier workshops werd in één zin een terugkoppeling gegeven.

Arjan Broers kreeg het woord. Hij typeerde de religieus van stille werker naar lawaaiige luiaard. Hij haalde elementen aan. Vuur: vurig; ijzer: hard en stevig; zuur: durf het pijnlijke te benoemen; zoet: doe liever één ding goed dan dat je te veel wil. Versterk wat er is.

Denk aan: 'Waarvan ben ik? Waarvan zijn wij?'

Als laatste kreeg Wil van der Ven van de afdeling communicatie bij de KNR het woord. Zij vertelde dat de KNR een website heeft, een bulletin en drie nieuwsbrieven. De KNR kan congregaties en ordes een helpende hand bieden op het gebied van communicatie. Verder wijst zij erop dat televisie niet zaligmakend is. De radio is een heel belangrijk medium.

Voorafgaand aan deze communicatiedag had zij een inventarisatie gemaakt van alle (papieren) uitgaven die er zijn om de medebroeders- en zusters en andere belangstellenden te informeren over de ontwikkelingen binnen de religieuze instituten. Vragen waren onder andere hoe vaak per jaar het blad verschijnt, in welke oplage, wie de schriftelijke bijdragen leveren (leden van het eigen instituut en/of anderen) en hoe gedacht wordt over de toekomst van het blad. Zij vertelde dat de uitkomst van haar enquête indrukwekkend is: er zijn in Nederland nog vijfduizend religieuzen, en zij hebben een gigantische hoeveelheid publicaties.

De dag werd besloten met een bezinningsmoment 'Draag wat stilte in je mee' door Franneke Hoeks. Daarna werd er onder het genot van een drankje nog druk nagepraat.

We kijken terug op een interessante dag.

Marianne Vermeer

Hoe houd je gemeenschap levend?

Wat is een klooster als 't niet een plaats van inspiratie is?
Wat is een klooster als het niet een bron van informatie is?
Een plaats waar je wijzer wordt van 't leven, de wereld, de kerk en 't werk
een huis waar je rijker wordt zou een klooster toch moeten wezen?!

*Je deelt van wat je delen kunt zelfs meer dan je verwachten kunt,
ontvangt wat je ontvangen kunt: gemeenschap wordt gegeven!*

Wat is een klooster, denk je soms, als 't uiterst klein en kwetsbaar is,
wat is 't gemeenschapsideaal als niemand zich bij de kring voegt?
Hoe houd je leven in de tent, een halve refter, lege kerk?
hoe houd je 'n klooster overeind hoe houd je gemeenschap dragend?

*Je deelt van wat je delen kunt zelfs meer dan je verwachten kunt,
ontvangt wat je ontvangen kunt: gemeenschap wordt gegeven!*

Wat is een klooster, denk je soms, als iedereen op zijn tandvlees loopt,
wat is 't gemeenschapsideaal als iedereen overwerkt is?
Je wikt wat je wegen kunt, je matigt wat je matigen kunt,
je werkt wat je werken kunt: hoe houd je gemeenschap levend?

*Je deelt van wat je delen kunt zelfs meer dan je verwachten kunt,
ontvangt wat je ontvangen kunt: gemeenschap wordt gegeven!*

Wat is een klooster, denk je soms, als iedereen op zijn celletje zit,
wat is 't gemeenschapsideaal als iedereen zit te kniezen:
Kom op, zeg je, 't is koffietijd met 't personeel en de communititeit!
Een koekje hier, een koekje daar: de koffie brengt verbondenheid!

*Je deelt van wat je delen kunt zelfs meer dan je verwachten kunt,
ontvangt wat je ontvangen kunt: gemeenschap wordt gegeven!*

Wat is een klooster, denk je soms, als iedereen onverzoenbaar is,
wat is de pax, wat is de vree als iedereen zit te morren?

Doorbreek het kloostersombereen: wat aandacht hier, wat aanloop daar,
een woordje hier, een steuntje daar: méér hoeft het niet te wezen?

*Je deelt van wat je delen kunt zelfs meer dan je verwachten kunt,
ontvangt wat je ontvangen kunt: gemeenschap wordt gegeven!*

Hoe weet je wat er gaande is, hoe volg je wat in opkomst is,
hoe deel je wat bij jou gebeurt met de kring van kloostervrienden?
Je maakt een nieuwsbrief en een blad, een kerstbrief, een jubileumboek,
je maakt een website én een blog in de hoop dat ze alles lezen...

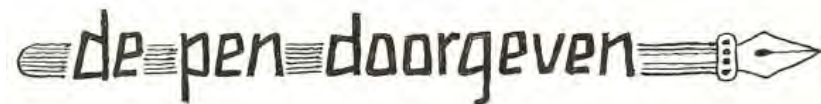
*Je deelt van wat je delen kunt zelfs meer dan je verwachten kunt,
ontvangt wat je ontvangen kunt: gemeenschap wordt gegeven!*

Wat is een klooster, denk je soms, als 't uiterst klein en kwetsbaar wordt,
wat is 't gemeenschapsideaal als 't kringetje klein en kleiner wordt?
Hoe houd je de boel vitaal, hoe houd je scherp het ideaal?
Hoe houd je hoog de groeps Moraal? Hoe houd je gemeenschap levend?

*Je maakt een nieuwsbrief en een blad, een kerstbrief, een jubileumboek,
je maakt een website én een blog, zo houd je een klooster levend!*

*Je deelt van wat je delen kunt zelfs meer dan je verwachten kunt,
ontvangt wat je ontvangen kunt: gemeenschap wordt gegeven!*

Lied voor de verdiepingsdag over communicatie, voor lekenkader en besturen van
religieuze gemeenschappen op 25 januari 2016 in ZIN. Op de wijze van: Vuur en ijzer.
Tekst: Charles van Leeuwen.

EEN INKIJKJE

De pen werd mij aangereikt door Ivonne. Symbolisch uiteraard, een fysieke pen heb ik niet in handen gekregen. Gelukkig maar, het handschrift dat ik hanteer is dramatisch en onleesbaar voor alles en iedereen. Het schijnt dat het handschrift iets te vertellen heeft over de persoon in kwestie: Inefficiënt, onregelmatig en chaotisch zijn kwalificaties die mij toegeschreven kunnen worden aan de hand van mijn schrift. Dit strookt echter geenszins met de competenties die ik mijzelf toebedeel. Alhoewel, onregelmatigheid kan wel rekenen op mijn sympathie, maar dit terzijde.

De bedoeling van deze rubriek is geloof ik iets te vertellen over jezelf. Een goed initiatief om het teamgevoel te versterken, elkaar beter leren te begrijpen en te respecteren.

Wie ik nou eigenlijk echt ben en wat ik nou echt wil, is voor mij een zoektocht. Het zoeken is nog in volle gang, een helder antwoord is dan ook nog onderweg. Zodra deze is aangekomen zal ik u deelgenoot maken van de uitkomst.

Intussen kan ik u wel wat feiten en wetenswaardigheden verschaffen over mijn persoon, wat drijfveren overleggen en passies aanreiken. Laat ik dit maar in chronologische volgorde aanbieden, dit geeft enige structuur en houvast.

Het was in de winter van 1967 dat ik in Amersfoort tevoorschijn kwam. Moeder en kind maakten het goed, aldus de vroedvrouw. Ik was het tweede heerschap, nadien volgde nog een derde. Drie zonen dus, tot grote spijt van mijn vader die een dochter verlangde.

Een nieuwbouwwijk was jarenlang mijn habitat. Een jeugd van ondergrondse hutten bouwen en het grofvuil afstruinen op bruikbaarheid. Enfin, echte jongensdingen dus.

Op mijn twaalfde verhuisden wij naar Uddel, een Veluws gehuchtje, en betrokken een boerderij. We hadden kippen, paarden, geiten, katten en honden. Een waar paradijs. In Ermelo bezocht ik de middelbare school, een ware kwelling. Als puber was ik tegendraads en verafschuwde elke vorm van educatie en autoriteit. Met de educatie is het wel goed gekomen, maar autoriteit accepteren is nog steeds een struikelblok. Gevolg van een opvoedingsdingetje.

Na de MEAO met wisselend resultaat te hebben doorlopen, wist ik het allemaal even niet meer. Aanmonsteren voor een jaar op een schip om als kok/matroos de zeeman uit te hangen zou mij wellicht helderheid verschaffen omtrent mijn toekomstverwachtingen, was de redenering van mijn ouders. Om voor mij heden ten dage nog onverklaarbare redenen ben ik hierna diverse opleidingen gaan volgen om mij het koksvak eigen te maken. Tot een passie voor het ambacht is het nooit gekomen. Maar als je iets doet moet je het goed doen is er door mijn vader altijd in gehamerd.

Hierna heb ik in diverse gerenommeerde restaurants gewerkt om mij verder te bekwamen. Hier ontmoette ik ook mijn huidige vrouw die als vakantiekracht de vaat verwerkte.

Twee kinderen hebben wij veroorzaakt. Een dochter van 21 en een zoon van 16 hebben bezit van ons huis genomen, plempen dagelijks de wasmand vol en plukken onze bankrekening kaal. Schatten zijn het!

Ik heb de eigenaardige gewoonte gewoontes te mijden, ik heb de pest aan ze. Voor mij is er niets saaier dan herhaling, dat hebben we toch al gehad? Twee keer op vakantie naar dezelfde plek zou mij niet overkomen. Toch bestaat een groot deel van het leven uit repeterende handelingen, het is niet anders. Om deze aanwezigheid te doorbreken ben ik gaan hardlopen. Aangezien fanatisme zich in mij nestelt werd vijf kilometer al gauw een marathon en zijn

vandaag de dag wedstrijden van 200 kilometer een belachelijke vanzelfsprekendheid geworden. Het beoefenen van duursporten geeft mij een ongelofelijk gevoel van vrijheid, een verworvenheid waaraan ik verstokt ben geraakt.

De vakanties in mijn jeugd voltrokken zich altijd in de bergen. Rugzakken op en banjeren maar door het gebergte, geweldig. Deze passie heeft zich altijd staande weten te houden en heeft er voor gezorgd dat ik dit voorjaar mee ga met een klimexpeditie naar de Lhotse, een berg van 8316 meter in Nepal. Een lang gekoesterde wens die mijn gezinsleden mij gunnen. De top is dus eigenlijk al bereikt.

Mijn werkzaam leven heeft zich hoofdzakelijk tussen potten en pannen afgespeeld. Jarenlang heb ik als hoofd keuken gefungeerd binnen instellingskeukens. Faillissementen hebben er uiteindelijk voor gezorgd dat ik aan de kloosterpoort klopte en binnen gelaten werd. Het bevalt mij prima, weer terug naar de basis. Gewoon eerlijk koken zonder poespas. Twintig uur per week ben ik hier werkzaam, genoeg om niet te verzanden in sleur. Hiernaast werk ik nog in een restaurant in Harderwijk. En oh ja, als freelance journalist schnabbel ik ook nog wat bij.

Best lastig over jezelf te verhalen, het neigt al snel naar narcisme, terwijl ik daar juist wars van ben. De achtergrond vind ik persoonlijk de veiligste grond, al ben ik wel druk doende mij meer open te stellen en kwetsbaarheid te tonen. En dat is eigenlijk heel prettig. Openheid geeft ruimte een ander binnen te laten. Een echte aanrader! Genoeg over mijzelf. Tijd voor een ander om deze rubriek inhoud te geven.

Jeroen Kingmans

SYNCHRONICITEIT IN GRONINGEN, AL 35 JAAR!

Deel 2

Van synchroniciteit is sprake wanneer twee of meer gebeurtenissen min of meer tegelijkertijd optreden in een voor de betrokkene zinvol verband dat niet noodzakelijk als gebeurtenissen voor jou met elkaar te maken schijnen te hebben, maar niet zo dat de ene gebeurtenis de andere heeft voortgebracht. De dieptepsycholoog Carl Gustaaf Jung ziet synchroniciteit als een ander verklaringsmodel, dat naast causaliteit, zijn plaats verdient.

In deel 1 van 35 jaar synchroniciteit in Groningen zijn de synchrone gebeurtenissen als volgt, de ene: de verhuizing van de HUMO fraters en broeders die in de pastorie van Nieuwe Pekela wonen naar Groningen op zoek naar de aankoop van een klooster – de andere: de zusters Franciscanessen die in hun kapel bidden om een koper van hun klooster door religieuzen, – en de derde: Theo te Bogt die graag broeder van Taizé wilde zijn in zijn volgende leven. Hij verlaat in 2006 Groningen en de afgestudeerde student Jasper Keus gaat in datzelfde jaar voorgoed naar Taizé als broeder. Wat Theo wilde, voerde Jasper nu al uit.

In dit tweede deel zijn er drie gebeurtenissen die voorafgaan aan de oprichting van de Terebint Gemeenschap en de stichting van het Centrum voor zingeving en spirituele groei, De Poort.

Eerste gebeurtenis:

de komst van Abt Jan Schuurmans (1909-1995)

Zijn intreden en zijn vertrek uit de abdij Maria Toevlucht van de Trappisten in Zundert hebben grote invloed op de Terebint Gemeenschap en het Centrum de Poort in Groningen.

Zijn voornamen zijn veelbetekenend: Jan, Emmanuel, Franciscus. Hij is geboren in Ekeren, België, en wordt Trappist in 1933 en is abt van 1958-1966. Daarna treedt hij uit de orde en wordt geïncarneerd in het bisdom Breda van waaruit hij gevangenis-aalmoezenier wordt in Alkmaar tot 1975 waarna hij vertrekt naar

Toornwerd, boven Middelstum in de provincie Groningen. Na zijn overlijden in 1995 wordt hij begraven op een Terp of Wierde in Wierum, provincie Groningen.

Jan Schuurmans is abt in de tijd van het Tweede Vaticaanse Concilie, een tijd van vernieuwingen in de katholieke kerk. Hij wil hervormingsplannen uitvoeren en meer dienstbaar zijn aan het moderne leven. Het tempo van de vernieuwingen ligt hem te laag. Er is communautair geen openheid om dit te bespreken. Hij stuurt bijvoorbeeld jonge broeders voor studie naar Rome in plaats van hun studie te laten doen in de abdij. Er ontstaat daarover spanning in de gemeenschap. Veel van zijn plannen worden echter enkele jaren later, na zijn vertrek, toch werkelijkheid. In 1967 volgt Jeroen Witkam hem op als abt en tevens zenmeester. Veel Taizé jongeren gaan voor zen en yoga naar Zundert.

Tweede gebeurtenis:

Jan Schuurmans ontmoet studentenpastor Ben van de Maas

Ben vertelt: “Mijn eerste ontmoeting met Jan is in de Martinikerk, in april 1980. We hadden daar in het GSP (Gronings Studenten Pastoraat / nu Platform) een serie van vijf themadiensten vóór en na Pinksteren over ‘mensen die inspireren tot op vandaag’. Deze dienst ging ‘toevallig’ over Benedictus, de vader van het westerse monnikendom! Bij de koffie meldt zich Jan Schuurmans. Hij vertelt wie hij is en dat hij die morgen niet goed raad wist met zichzelf. Hij had toen de ingeving gekregen: ‘ga naar de Martinikerk in Groningen!’ Hij woonde toen sinds kort, als een monnik met pensioen in het dorp Toornwerd, tussen Middelstum en Kantens. Hij was helemaal verrast en verblijd door deze feestelijke zondagmorgendienst, die nota bene ging over ‘zijn Benedictus!’ ‘Hij is sympathiek’ zei hij, en bedoelde daarmee ondubbelzinnig Onze Lieve Heer zelf, die hem deze verrassing had laten beleven op dit moeilijke moment. Ik weet nog dat hij me op die morgen ook vroeg naar mensen met wie hij hier in het Groningse eens contact zou kunnen opnemen. Ik noemde

behalve bisschop Möller, die evenals Jan filosoof is en altijd goed voor een gesprek, rijk aan inhoud - ook de broeders/fraters van de HUMOgroep (van Huijbergen, Utrecht, Maastricht en Oudenbosch) die toen in de Moesstraat waren komen wonen.”

Ben en partner Loes Marijnissen bezoeken Jan in zijn huis in Toornwerd waar hij een wijds uitzicht heeft over het stille en ruime Groningerland. Hij vertelt van zijn wens om dit huis na te laten aan mensen die het nodig hebben om er een tijdlang rust en vrede te kunnen vinden. In die periode is hij met frater Berno Spekschate, Maria Geusebroek en Ben van de Maas naar de notaris in Middelstum geweest om dit in zijn testament te laten opnemen.

Derde gebeurtenis:

Berno Spekschate neemt contact op met Jan Schuurmans.

In 1980 zoekt de HUMOgroep een begeleider en Berno nodigt Jan daarvoor uit. Jan komt er eens per maand in de kapel voor een Eucharistieviering op de eerste verdieping en houdt er ook Leerhuis. Jan ervaart hoe goed het voor hem is om midden in de wereld te leven, mee te doen met de Acht Mei Bewegingbijeenkomsten, waar een hongerdoek over Zuid Amerika te zien is, waar contact wordt gemaakt met een groep uit Argentinië, terwijl een groep uit Chili naar Drachten komt. Bij zijn huisje op een 5 meter hoge Terp of Wierde staat een garage als gastenverblijf voor meditatie, zen en yoga. Later wordt hij nauw betrokken bij De Poort waar hij regelmatig lezingen geeft.

In 1987 ziet Berno dat met het ouder worden Jan verzorging nodig heeft. Jan verlaat de Groningse klei van Toornwerd en gaat naar het Drentse zand in Roden waar hij in het hoofdgebouw van de Noorderkroon een appartement betreft. Zijn huis in Toornwerd wordt geen plek voor anderen om er uit te rusten maar wordt verkocht. Als Jan steeds minder krachtig wordt bezocht Berno hem iedere dag hetgeen Jan heel bijzonder waardeert. Jan benoemt Berno als testamentair executeur. In het testament staat dat de opbrengst van zijn verkochte huis voor het grootste deel als erfenis

bestemd is voor het Centrum De Poort waarmee 20 jaar lang het Centrum gerund kan worden. De geestelijke en materiële nalatenschap van Jan Schuurmans overspant een periode van 35 jaar, vanaf 1980. Vóór zijn sterven laat Jan aan Berno weten: *'Ik ben een zwerver, zet maar een zwerfkei op mijn graf met alleen mijn naam en datum van overlijden'*. Zo is geschied. Op uitdrukkelijk verzoek van Jan wordt hij begraven op een Terp in Wierum dichtbij het Oude Aduard waar het Cisterciënzer leven in vroeger tijden zo welig bloeide. Bij de uitvaart was Jeroen Witkam, opvolger als abt van Jan, aanwezig en drie andere monniken. De begrafenis werd verzorgd door Berno, en Maria stelde de liturgie samen. Voorganger was pastoor Oostvogel van Roden die eerder pastoor van de Heilig Hartparochie in Groningen was, waarvan de kerk naast het Centrum De Poort stond.

Op 1 december 1997 wordt de Jan Schuurmans Stichting opgericht

De stichting wordt eigenaar van het gebouw en verantwoordelijk voor het onderhoud en de running kosten en neemt zodoende de taken van de Terebint Gemeenschap over, terwijl De Poort en De Terebint ruimtes huren van de Jan Schuurmans Stichting. In haar statuten is vastgelegd dat De Poort voor onbeperkte tijd ruimtes kan huren van de Jan Schuurmans Stichting onder voorwaarde dat als De Poort ophoudt te bestaan het gebouw met de grond als eigendom naar de Fraters van Utrecht gaat.

De vereniging Terebint wordt omgezet in een gemeenschap van de Fraters van Utrecht die zich Terebint Gemeenschap blijft noemen. In 2006 als de fraters op één na zijn vertrokken, gaan 8 studenten van de Stichting Ruimzicht kamers huren. Dat doet ook de enig overgebleven frater.

In het jaar 2015, dat is 20 jaar na de Hemelvaart van Jan Schuurmans,

ziet zijn graf er verwaarloosd uit. Het is verzakt en hangt scheef van links naar rechts en van voor naar achter. Bewoners van het

pand Moesstraat 20 hebben de verantwoordelijkheid op zich genomen het graf te restaureren. Het zijn: de coördinatrice van alle bewoners van De Poort, een politiek vluchteling uit Seychellen, een Rus die in Afghanistan heeft gevochten en als schoonmaker en vrijwilliger De Poort helpt, een voormalig student van de Stichting Ruimzicht en ondergetekende. Het graf werd in twee fasen gerestaureerd, waarna Jan Schuurmans door de bewoners van Moesstraat 20 zalig werd verklaard vanwege 35 jaar geestelijke en materiele steun aan de Poort. Over 25 jaar, zo hebben bestuursleden van de Poort beloofd, wordt Jan Schuurmans heilig verklaard vanwege het dan 50 jarig bestaan van de Poort en wordt Loes Marijnissen meegenomen in de heiligverklaring vanwege haar 25 jaar trouwe dienst als onbezoldigd professionele vrijwilligster en Berno als bezieler en hulp in de nood van Jan Schuurmans.

Paul Steverink

*Met een lichte handbeweging wordt Jan Schuurmans zalig verklaard
Links: Gérard Rodney Sinon politiek vluchteling uit Seychellen
Midden: student Quirijn van Dijk
Rechts: Paul Steverink bij de 'zaligverklaring' van Jan Schuurmans*

TOCHT DOOR INDONESIË

In nummer 3 van 38e jaargang van INKO trof ik een artikel aan van frater Walterus Adam Raja Oja. Hij was mijn gids op Timor en in dat artikel beschrijft hij zijn ervaringen opgedaan met mij tijdens een meerdaagse tocht over het Indonesische deel van dat eiland. Maar mijn reis naar Weetabula, Sumba, en Kupang, Timor verliep niet zo vlekkeloos als je graag zou willen.

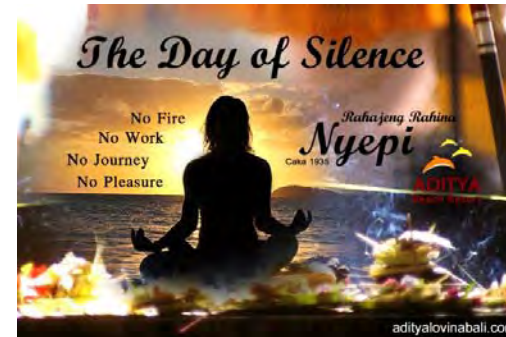
Ik vertrok op 25 maart 2009 vanuit het Willibrordushuis voor dag en dauw per taxi naar het vliegveld van Surabaya en vandaar naar Denpasar op Bali. Daar moest ik een uur of vier, vijf wachten voordat ik vandaar zou kunnen doorvliegen naar Sumba. Bij de wachtende passagiers trof ik ook frater Kristoforus, die ik later die dag uit het oog zou verliezen en weer op Sumba zou treffen. Omdat ik zo lang moest wachten en ik het geduld niet op kon brengen uren op een bankje voor de gate te zitten wachten, ben ik op het vliegveld wat rond gaan dwalen. Er was een mogelijkheid om te "internetten", je komt er altijd wel "praatgrage" mensen tegen, van tijd tot tijd informeerde ik bij de gate, wat de definitieve vertrektijd was, want dat verandert nog wel eens voor binnenlandse vluchten in Indonesië en vond een plekje in een lounge, waar je gastvrij opgevangen wordt. Bij binnenkomst in de lounge wordt van je verwacht, dat je je creditcard en je ticket afgeeft, zodat je netjes kunt afrekenen en zij je kunnen waarschuwen, als het tijd is om te vertrekken. Maar dat afgeven heb ik niet gedaan en dat kwam me "duur" te staan.

Vertrektijd 13.30 uur dus zo tegen 13.00 uur begaf ik mij naar de gate. En daar brak een lichte paniek uit. Wat was het geval: ik had geen rekening gehouden met het feit, dat het op Bali 1 uur later is dan op Oost-Java. Ik was een uur te laat. De stewardessen hadden me opgeroepen, maar dat had ik niet gehoord. Het vliegtuig stond op het punt om naar de startbaan te taxiën. Ik zag nog net hoe de deur gesloten werd en daar ging het. Nota bene met mijn bagage aan boord. En in mijn tas had ik in haast een aardig bedrag aan

Rupiahs gestopt. Paniek alom. Ik werd naar de desk van Lion Air, de maatschappij, waarmee ik meestal vlieg in Indonesië, gebracht en ook daar al weer paniek. Mij werd duidelijk gemaakt, dat ik pas twee dagen later naar Sumba zou kunnen vliegen. Ook moest ik een behoorlijk bedrag bijbetalen. Wat bleek: er was een bijzonder Hindoe-feest, het feest "Nyepi" en dat betekende complete stilte! Er was een optocht op het eiland rondgegaan met veel lawaai om "Ogoh-ogoh", de geest van een duivel te verdrijven. En dat was om vijf uur afgelopen. En daarna volledige stilte. Het was inmiddels tegen vieren. Ik moest het luchthavengebouw verlaten en uiterlijk om vijf uur ergens in een hotel een kamer gevonden hebben. Daar zit je dan op een bankje bij de ingang van het vliegveld met je handbagage. Daar kon ik niet blijven, want dan zou ik me schuldig maken aan een strafbaar feit en door de politie opgepakt worden. Nu had ik een paar jaar daarvoor in Taizé, Frankrijk, bij velen van u bekend, een Indonesiër ontmoet. Lifter is zijn naam, toendertijd een student aan de theologische hogeschool in Jakarta en vandaar uitgezonden naar Taizé in het kader van een uitwisselingsprogramma. Hij wilde wel mijn gids in Indonesië zijn. Hij behoort tot de Toba Batak, afkomstig uit de omgeving van het Tobameer, Sumatra. Met hem had ik al eerder in Indonesië gereisd, een prima reisgenoot en gids. Met hem ben ik toen ook in het Willibrordushuis in Malang geweest. Op het moment dat dit op Bali me allemaal overkwam, verbleef Lifter in Jakarta. Eén van zijn broers, Wilton genaamd, is taxichauffeur in Denpasar, Bali. Ik heb Lifter in Jakarta gebeld en hem gevraagd zijn broer Wilton te bellen en hem te vragen mij op te halen bij de luchthaven. Binnen de kortste keren kwam Wilton er aan scheuren, want ook hij moest voor vijf uur weer van de openbare weg zijn. We hadden nog net tijd om een tandenborstel en tandpasta en zo te kopen, een onderbroek en een kleine badhanddoek heb ik altijd in mijn handbagage, evenals mijn papieren. Wilton zette mij af bij een hotel in het centrum van Kuta, Bali. Met de afspraak, dat hij me twee dagen later weer zou komen ophalen om mij naar het vliegveld te brengen. En toen ging Wilton er als een haas van door.

Het was doodstil overal, geen verkeer in de straten. Ik kreeg bij de receptie van het hotel een papier met regels, hoe me te gedragen gedurende dat feest, van woensdagavond tot vrijdagmorgen. Het was niet toegestaan het terrein van het hotel te verlaten. De gordijnen van de kamers moesten gesloten blijven met het verzoek het licht in de kamers zo weinig mogelijk te gebruiken. De verlichting op het hotelterrein werd niet ingeschakeld vanaf zonsondergang op woensdag tot zonsopgang op vrijdag de 27e. Het was werkelijk aardedonker. Verzocht werd het geluid van de TV tot een minimum te beperken. Een maaltijd gebruiken was alleen bij daglicht mogelijk op gezette tijden. Tussendoor werd er niets geserveerd. Die donderdag de 26e maart 2009 heb ik me opgehouden onder een parasol bij het zwembad. Mijn zwembroek was inmiddels aangekomen op het vliegveld van Sumba. Ik heb maar een badhanddoek van het hotel omgeslagen en zo al liggend ben ik die dag doorgekomen. Om in mijn onderbroek het water in te gaan, leek me niet zo'n goed idee.

Nyepi is een dag gereserveerd voor zelfreflectie

Op de dag van vertrek, Wilton was er keurig op tijd, lag het openbare leven nog grotendeels stil. Veel verkeer kwamen we niet tegen op weg naar het vliegveld. Maar daar waren de restaurantjes nog gesloten. En in het vliegtuig van Lion Air werden geen versnaperingen aangeboden.

Aangekomen op Sumba stonden een paar jonge fraters mij op te wachten. Ze hadden woensdags te horen gekregen, dat ik het vliegtuig had gemist en vrijdag zou arriveren. Maar mijn tas met al die Rupiahs???

Op weg naar het fraterhuis in Weetabula over een rustig weggetje buiten de stad kwamen we langs het kantoor van Lion Air en daar was ook mijn tas. Alles zat er nog in.

Ik werd in Weetabula door de fraters zeer gastvrij ontvangen. De overste, frater Emmanuel was geen moeite te veel om het mij naar de zin te maken. Een oud, maar sfeervol huis met op het terrein een mooie kapel. Jammer, dat ik daar maar twee dagen kon zijn en vandaar weer zou doorvliegen naar Kupang. Bij het vertrek kreeg ik van frater Emmanuel een doek mee als souvenir, geweven in de kleuren en met afbeeldingen van Sumba en die heeft nog steeds een ereplaats in mijn appartementje. Op Sumba hebben we verschillende trips gemaakt vanuit het fraterhuis.

Zondag de 29e, tegen de avond, ben ik vertrokken naar Kupang via Maumere op Flores. Daar was geen comité van welkom op het vliegveld. Met een taxi ben ik in de duisternis naar Frateran

Santo Fransiskus Borgias gegaan en werd daar voor de ingang afgezet. Niemand te zien, waarop ik me afvroeg of ik wel op het juiste adres was beland. Ik ben maar naar binnengegaan en trof daar in de spreekkamer bij de hoofdingang een aantal jonge fraters aan die daar de recreatie doorbrachten. Ze begroetten me en brachten me naar de recreatiezaal, waar frater Antonius zat die me welkom heette. Frater Antonius spreekt perfect Nederlands. Hij nodigde me uit bij hem te komen zitten op de veranda en daar heeft hij me heel precies de ontstaansgeschiedenis van het huis verteld. Alles met data en namen van bisschoppen, die daarbij waren betrokken. De overste, frater Ignasius, was niet thuis, maar ik kreeg de indruk, dat frater Antonius de lakens uitdeelde. Hij had zich duidelijk op mijn bezoek voorbereid en was op de hoogte van mijn ophoud op Bali. Hij regelde mijn trip over het eiland met frater Walterus als mijn begeleider en dat was werkelijk een buitenkansje. Heerlijke warungs onderweg aangedaan en daar lekker primitief gegeten. Gewoon met je tien geboden! Bestek was er niet. Veel mooie dingen gezien en bij interessante mensen op bezoek geweest. Bij iedere school onderweg een stop gemaakt en met de onderwijzers een praatje gemaakt. Altijd en waar dan ook interessant. Ook die ontmoeting met die muzikant, waar frater Walterus melding van maakt, is onvergetelijk, was eigenlijk ontroerend.

In Kupang en ook in Weetabula heb ik veel gesproken met jonge fraters. Boeiend om te vernemen wat die jonge kerels bezighoudt. Hoe ze hun leven als religieus zien en beleven. En hoe ze hun idealen hopen waar te kunnen maken.

Ik was daar in de tweede passieweek. Ik heb de fraters in Weetabula en in Kupang in het Bahasa Indonesia bedankt voor hun gastvrijheid. Tot grote verbazing in hun eigen taal. Lifter had al voor mijn vertrek uit Nederland iets voor mij op papier gezet. Je kunt dat zo voorlezen ook al weet je niet wat je zegt. Hooguit leg je een klemtoon verkeerd.

Op paaszaterdag op tijd weer naar Malang. Frater Simon had me uitgenodigd de paasdagen in het Willibrordushuis door te brengen.

Met frater Adolf had ik de afspraak gemaakt, dat we samen de paasviering in de kathedraal zouden bijwonen. Hij had me duidelijk gemaakt, dat we op tijd in de kerk moesten zijn. De viering zou om vijf uur beginnen en het was zaak, dat we uiterlijk om half vijf in de kerk moesten zijn. We kwamen daar om kwart over vier aan en toen zaten de kerkdeuren al dicht, omdat er geen plaats meer was. Tegen de kerk was een grote tent gebouwd en daar zouden we op een scherm de dienst kunnen volgen. Dat leek ons geen goed idee en na enig aandringen en het vertonen van wat koloniaal gedrag gingen de deuren voor ons open. Ik kreeg een plaats in een zijbeuk, gelukkig bij een open raam en een ventilator, tussen Chinezen, die maar wat moesten opschuiven en plaats zouden maken voor orang Belanda, zoals de zouaaf verzocht.

Een prachtige plechtigheid, indrukwekkend, dat maken we hier nog maar zelden mee. De dienst duurde tot kwart voor acht. Bij het verlaten van de kerk zagen we al weer een menigte staan, die was gekomen voor de volgende dienst van acht uur. "Leegloop van kerken???" Ach ik weet het niet. Elders op de wereld, in Kerala (India), Vietnam, Argentinië, Ghana heb ik met eigen ogen gezien hoe de gelovigen er met de benen uithangen en soms al dagen van tevoren bij de kerk bivakkeren.

Ik heb inmiddels verschillende eilanden en een aantal huizen van de congregatie in Indonesië bezocht. Dit, dankzij goede vrienden, die daaraan hun medewerking hebben verleend.

Binnenkort, begin november 2015, ga ik weer van Jakarta naar Bali. Ik denk toch, dat ik eerst maar informeer hoe het met de Hindoe-feestkalender gesteld is.

Vergeten, dat ik in een andere tijdzone terechtkom, zal me dit keer niet ontgaan.

*Alb.H. Verheul
Oldenzaal, 17-09-'15*

MARIA MAGDALENA

Geen ochtendlicht dat schoner was
dan wat scheen die ene dag,
toen Maria Magdalena
haar verrezen Meester zag.

Geweend had zij, haar Heer was weg.
Haar hart was vol van zorgen.
Zij had gedacht: "Hier is Hij niet.
Waar heeft men Hem verborgen?"

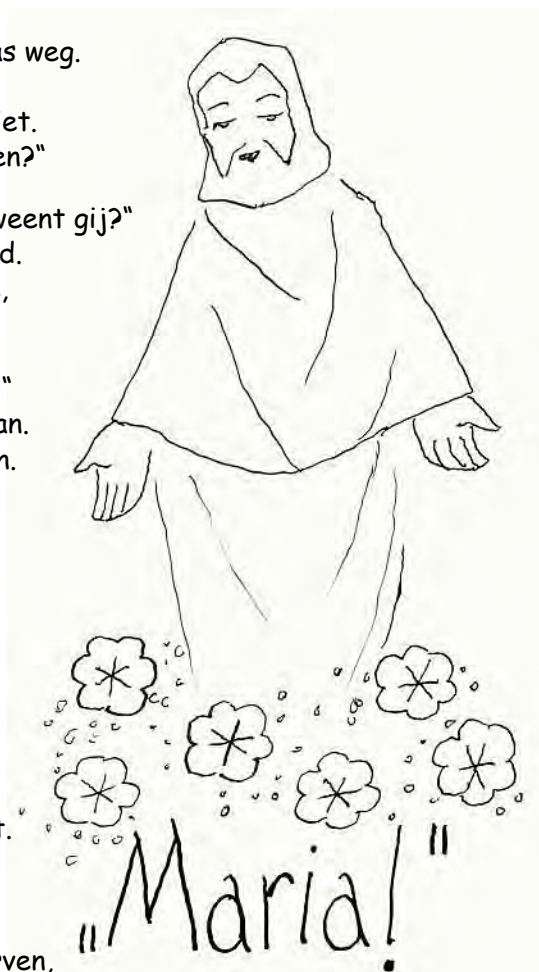
Iemand vroeg haar: "Waarom weent gij?"
Heel bedroefd heeft zij gezegd.
"Zeg toch waar u mijn Beminde,
stilletjes hebt weggelegd?"

Hij sprak haar aan, zei: "Maria!"
Toen zag zij haar Meester staan.
Liefde had haar hart getroffen.
Liefde laat de lief niet gaan.

Iedereen ging zij vertellen,
al wat zij had meegemaakt.
"Hem zag ik met eigen ogen.
En ik heb Hem aangeraakt".

Ongekend en onvoorstelbaar
is de vreugde van het hart,
die Maria Magdalena
wegtrok uit haar diepste smart.

Laat het zo ook Pasen wezen.
Alleluja! Komt dan vlug.
Want de Heer, voor ons gestorven,
is nu weer bij ons terug.

Theobaldus Geraets

ONZE LIEVE VROUW MET DE INKTPOT

Eind november 2015 ben ik met drie medebroeders een weekje in Zeeuws Vlaanderen geweest om vakantie te vieren op een Landalpark. Wat me daarbij is opgevallen, dat een mens zich kan vergissen in de afstand. We hadden eerst plannen om naar de Eifel of Sauerland te gaan, maar we zochten het toch iets dichterbij huis..... We kwamen bedrogen uit, want wat we niet wisten was dat de afstand naar Nieuwvliet Bad aan de Westerschelde qua rijtijd net zo ver was.... Wist u dat? Maar het was er heerlijk, ook al stormde het er af en toe behoorlijk!

Maar waarover ik wil schrijven is, dat we al heel wat titels van Maria, onze Hemelse Moeder, kennen, maar nu ontdekten we toch een titel en een beeld waarvan we nog nooit gehoord hadden, namelijk: Onze Lieve Vrouw van Aardenburg oftewel Onze Lieve Vrouw met de inktpot. Zo iets wekt natuurlijk onze nieuwsgierigheid en dus op zoek, achter in de kerk, en daar vonden we een brochure over de parochiekerk en dus ook over het bijzondere Mariabeeld. Een echte Marialegende, maar waardoor wel een bedevaartsplaats is ontstaan, zoals op zoveel plaatsen.

Het verhaal van Maria met de inktpot is als volgt: Een arme wolwever wordt beschuldigd van moord op een poorter, veroordeeld tot de dood aan de galg en in Het Steen opgesloten. Hij bezweert dat hij onschuldig is, maar wordt niet geloofd. Op de avond voor de terechtstelling komt een priester hem opzoeken. De jongeman houdt zijn onschuld nog steeds vol. De priester raadt hem aan zijn hoop op Maria te richten en tot haar te bidden. Zij zal zijn gebed zeker verhoren. De wolwever volgt de raad van de geestelijke op. 's Nachts verschijnt Maria in een visioen, vergezeld van engelen. Zij draagt het Kind Jezus op de arm en heeft schrijfgerei, een inktpot en een strook perkament meegebracht. Terwijl Maria de inktpot vasthoudt, schrijft het kind enkele regels op het perkament. Hij overhandigt het aan de wolwever en zegt hem te vragen, of hij voor de terechtstelling de baljuw mag spreken om hem het

geschrevene te geven. Het kind belooft dat de jongeman dan meteen de barmhartigheid van God en de goedheid van Zijn Moeder zal ervaren. De andere morgen doet de wolwever wat hem in het visioen is gevraagd. De baljuw leest het geschrift en de veroordeelde wordt onmiddellijk in vrijheid gesteld.

Bron: parochiefolder Aardenburg Tekst: Leo Ducheine

En toen kwam de vraag: “En wat stond er op dit vel perkament? De parochiebrochure zegt daar niets over, maar Google geeft via en artikel van Ank Bijl het volgende antwoord op die vraag plus nog een actuele informatie:

Uit: Lied ter eere van O.L.Vrouw van Aardenburg:

Vraag ‘t Kindje rustend op Uw arm,
Dat het zich over ons erbarm,
Dat het ‘t bevel verscheure
Des doods, waarom wij treuren.
Moog ‘t handschrift van Uw Jezukijn.
Uw kinderen ten leven zijn.

O.L.V. van Aardenburg (Maria met de inktpot) is Beschermheilige van de vreemdelingen in Detentiecentrum Rotterdam. Dat haar wonderen ook ten deel mogen vallen aan de vreemdelingen zonder verblijfsrecht die schuldeloos gevangen zitten. Tijdens de maandelijkse wake smeken wij met bovenstaand lied om hun invrijheidstelling.

Leo Ruitenber

IN VRIJHEID VERBONDEN

Onder bovengenoemde titel kwam er een uitnodiging van het interreligieus netwerk op de bestuurstafel terecht. Mijn nieuwsgierigheid werd gewekt bij het doorlezen van deze uitnodiging: *Een bijeenkomst van verschillende religies in Utrecht, niet kijken naar verschillen maar naar hetgeen ons bindt.*

Mijn nieuwsgierigheid werd omgezet in belangstelling en ik nam mij voor deel te nemen aan de bijeenkomst. Vooraf opgeven was noodzakelijk en moest per mail. Met het invullen van de nodige persoonsgegevens o.a. je paspoortnummer, kon je zelf het toegangsbewijs uitprinten. Nadrukkelijk werd vermeld dat je zonder dat toegangsbewijs géén toegang zou krijgen.

Wat het programma was: vertegenwoordigers van de vijf verschillende godsdiensten in Nederland, zijnde: Christenen, Moslims, Joden, Hindoes en Boeddhisten hielden in hun eigen gebedsruimtes een gebedsdienst, waarna men zich verzamelde op het Domplein om vandaar in een stoet al lopend door de binnenstad naar Vredenburg/Tivoli te gaan.

De gebedsdienst van de Christenen was in de Domkerk. Tot mijn verbazing hoefde ik mijn toegangsbewijs niet te tonen. De voorgangers waren Joris Vercammen (Aartsbisschop Oud-Katholieken), Jan van Burgsteden (R.K. bisschop) en Netty de Jong (protestantse kerk). Het Vocaal Theologen Ensemble verzorgde de zang. Met zo'n honderdtal aanwezigen werd er gebeden en gezongen en geluisterd naar de overweging van Klaas van der Kamp, Algemeen Secretaris van de Raad van Kerken. Tot de aanwezigen in de Domkerk behoorden Kardinaal Eijk en bisschop Woorts.

Op het einde van de dag trekken de verschillende groepen vanuit de moskee, kerk, synagoge, tempel, enz. dwars door de stad richting het Domplein: een pelgrimstocht van bezinning en dialoog, pelgrimeren voor vrede!

Na de gebedsdienst was het wachten op het Domplein op de mensen van de andere religies. Nadat alle deelnemers aanwezig waren, werd er door de binnenstad gewandeld naar Tivoli. Hier werd mij duidelijk waarom het toegangsbewijs echt nodig was.

Een strenge controle zag er op toe dat er geen ongenode gasten binnen kwamen.

Nadat eenieder gezeten was in een van de prachtige zalen van Tivoli, kwam Prinses Beatrix binnen, gevolgd door de Commissaris van de Koning en de Burgemeester van Utrecht.

Na een welkomstwoord van de Burgemeester en een openingswoord van de voorzitter van de initiatiefgroep 'In Vrijheid Verbonden', werd het programma vervolgd met een bijdrage van elke groepering, een korte film en een lezing door Dr. Anne Lieke Vroom, assistent professor aan de Faculteit Godgeleerdheid VU.

Vooraf de bijdrage van de verschillende groeperingen maakte indruk op mij. De Islamieten kwamen met een orkest - met in onze oren typisch geluid - en een solozanger. De Boeddhistische bijdrage kwam van een zangeres, die zichzelf begeleidde met het ritmisch slaan op een grote schaal. De melodie had veel weg van een van onze Gregoriaanse gezangen. Zowel de Joodse als de Hindoe bijdrage bestond uit prachtig gezongen liederen door solisten met begeleiding van een instrument. Vanuit de Christelijke hoek bracht een cabaretier een humoristisch verhaal over het verschil in de christelijke kerken.

De bijeenkomst werd gesloten met het overhandigen van een cadeau aan Prinses Beatrix bij gelegenheid van het tienjarig bestaan van de initiatiefgroep 'In Vrijheid Verbonden'. De prinses was als koningin 10 jaar geleden aanwezig geweest bij de eerste bijeenkomst van deze initiatiefgroep en heeft steeds haar belangstelling getoond voor het initiatief om verschillende godsdiensten bijeen te brengen.

Na afloop van de bijeenkomst was er een informeel samenzijn met een drankje en een hapje. Het was daarbij goed om te zien hoe mensen uit de verschillende groeperingen met elkaar in gesprek waren.

Inderdaad: Laten we benadrukken wat we met elkaar gemeen hebben en op die wijze de verschillen verkleinen en zelfs opheffen.

MET KERST EN NIEUWJAAR IN KENYA

Frater Hans Wennekes had aan het Provinciaal Bestuur gevraagd, of het mogelijk was, dat ik hem met Kerst en Nieuwjaar gezelschap kwam houden in Lodwar. Het Bestuur stemde er meteen mee in en ik voldeed natuurlijk graag aan dit verzoek.

Na alle formaliteiten afgewerkt te hebben en twee koffers met elk 23 kg keurig ingepakt te hebben, was ik reisvaardig. In de koffers was weinig kleding, maar wel veel etenswaren.

Frater Wilfried kwam me om kwart over zeven ophalen. Het was druk op de snelweg naar Amsterdam. Voortdurend waren er files. Vlak voor Schiphol was er een ongeluk gebeurd en dat zorgde voor veel vertraging. Op Schiphol was het erg druk en het zelf inklaren van de koffers verliep tergend langzaam. Gelukkig schoot een medewerkster van de luchthaven me te hulp. Bij de pascontrole had ik nog 20 minuten. Ik moest op pier 24 zijn, dus het werd hollen. Ik was de laatste, die instapte.

Na een voorspoedige vlucht landden we keurig op tijd op Kenyatta Airport. Bij de douane werd mij gevraagd de koffer op de balie te leggen. De beambte vroeg naar de inhoud en ik vertelde haar: "Speelgoed voor de straatkinderen van Lodwar". Ze vroeg: "Voor hoeveel dollar?" "Het zijn allemaal giften van vrienden in Nederland". Ze lachte vriendelijk. "Loopt u maar door". Ik was ontsnapt aan het afgeven van de etenswaren. Het zweet stond me wel op mijn rug. Stilletjes heb ik Onze Lieve Heer bedankt voor Zijn hulp.

De rit met een taxi naar het Mill Hill-huis vlot. Om 11 uur werd ik hartelijk ontvangen door Ko Klaver, de leider van het huis. Hij bood me een pilsje aan en bracht me daarna naar mijn kamer. De volgende dag heb ik met hem een koffer naar een verzendpost gebracht. Men beloofde me, dat hij voor de Kerst in Lodwar zou zijn. Ze hielden woord.

Op 19 december werd ik al vroeg met een taxi naar Kenyatta Airport gebracht. Ik moest door drie controles maar alles verliep vlot. Patrick van het Mill Hill huis had voor mijn boardingpas gezorgd. De 540 vertrok keurig op tijd. In hetzelfde vliegtuigje zat ook de bisschop' Hij herkende me meteen en we hadden een prettig gesprek. Hij vond het fijn dat ik met Kerst en Nieuwjaar bij Hans was. Op dergelijke feestdagen is het niet goed alleen te zijn en je eenzaam te voelen. Hij stapte voor mij uit en riep tegen Hans: "Brother Daan komt er aan."

Tijdens de rit naar het huis van Hans herkende ik vele dingen. Er was echter ook veel nieuwbouw en een nieuwe weg met veel verkeer pal langs het huis van Hans. Iets verderop stonden een paar grote huizen, die je hier niet zou verwachten.

De avond hebben we besteed om gezellig bij te praten. De volgende dagen gingen we eerst naar de Eucharistievieringen en daarna naar het centrum. Enkele stafleden kende ik nog, maar er waren ook wat nieuwe mensen. Het was vakantie. Dus er waren veel kinderen op het centrum.

Op 22 december was het Nadirkonyen Day.

Alles was tot in de puntjes geregeld. Dagen te voren was er al geoefend en de liederen ingestudeerd voor de Eucharistieviering. Op de dag zelf werden we verrast want niet de parochiepriester kwam, maar een priester uit de Kongo. Het was een temperamentvolle man die de kinderen wist te boeien. Tijdens de dienst werden 18 jongens en meisjes gedoopt. Allen kregen een wit doekje op hun hoofd en de peter en meter noemden elk kind bij de naam en zo werden ze een voor een gedoopt en gezalfd. Het maakte op mij een diepe indruk. Wat er gezegd werd in de korte preek erna, heb ik

niet kunnen volgen. Uit de reacties van de kinderen begreep ik wel, dat ze het er mee eens waren. Wat is zo'n Afrikaanse dienst toch levendig. Voortdurend werd er geklapt, gezongen en gedanst.

De dag werd afgesloten met een gezamenlijke maaltijd, die klaar gemaakt was door een staflid en enkele kinderen. Ieder kreeg een bordje met rijst, stukjes aardappel, groente en vlees met als versiering een chapatie. Voor mij was het te veel, maar enkele kinderen wilden wel wat op hun bordje toegeschoven krijgen.

Op kerstavond gingen we om kwart voor tien naar de kerk, die stampvol was. Het koor was druk aan het oefenen. Het gezang daverde door de ruimte. Voor de dienst begon ging de priester, voorafgegaan door een groep dansende meisjes, zegenend met de wijwaterkwast rond. Een meisje van een jaar of twaalf, dat onder een bank lag te slapen, kreeg de volle laag. De priester kwam uit Nigeria. Hij werd gedurende de viering steeds levendiger en zijn tolk probeerde hem te evenaren. Ik dacht in een pinkstergemeente terecht gekomen te zijn. De dienst verliep met veel dans

en gezang, maar ook met veel verbaal geweld van de priester en zijn tolk. Voor veel kinderen duurde het te lang en met bosjes lagen ze te slapen onder de banken.

Om 1 uur waren we thuis en hebben tot drie uur zitten praten over de verschillen van Afrika met Europa.

We waren door de bisschop uitgenodigd om op de eerste kerstdag bij hem te komen eten. Er waren ongeveer 25 religieuzen aanwezig uit 12 verschillende landen. Ik kreeg een plaats bij de bisschop aan tafel. Het werd een heel gezellige avond.

Een deel van de tweede kerstdag hebben we prettig doorgebracht bij onze Indonesische medebroeders.

De resterende dagen tot Nieuwjaar hebben we doorgebracht op het centrum. Hans was druk op zijn kantoor en ik hield de kinderen bezig in een zaaltje waar het niet te warm was. Ik had de legoblokjes uit de kast gehaald en stond versteld van wat ze ermee konden maken en hoeveel plezier ze er aan beleefden.

Op een middag hebben we vrij genomen en een school bezocht die heel afgelegen tussen de traditionele hutten lag. We zagen in onze buurt huizen van de rijke mensen en dan merk je welke grote verschillen er zijn.

Op oudejaarsdag zijn we om kwart voor tien naar de kerk gegaan, die weer stampvol was. Er werd weer veel gezongen en gedanst. De dienst was even voor middernacht afgelopen.

Om 12 uur kondigde de priester het nieuwe jaar aan. De kerk stond op zijn grondvesten te trillen zoveel kabaal was er ineens. Een half uur werd er uitgetrokken om elkaar een gelukkig nieuwjaar te wensen. Ik heb vele handen mogen schudden.

Om kwart voor een kwamen we uitgeput thuis.

Op zondagmorgen gingen we naar de kathedraal. Daar ging het er veel rustiger aan toe. Voor de zondagavond hadden we de Indonesische confraters uitgenodigd. We hadden van de aardappels, die ik had meegebracht, een Hollandse stampot gemaakt. Ook de voedzame soep vooraf viel goed in de smaak. Alles ging schoon op.

De dagen erna waren we druk met de voorbereiding voor het weer beginnen van de scholen. Dat was gepland op 4 januari. Nee dus. Voor de eerst groep die vertrok werd het 7 januari. Voor de laatste 11 januari. Een klein groepje bleef op het centrum.

Hans was druk met de studenten, vaak was het wikken en wegen, welke studie is haalbaar en betaalbaar? En wat is financieel mogelijk? Moeilijke beslissingen.

Op 9 januari namen we afscheid van fr. Hyronimus. Hij vertrok op 10 januari naar Indonesië.

Op 11 januari vertrok ik heel vroeg met de 540 naar Nairobi om op de 13de terug te keren naar Nederland.

Hans en ik hebben samen een goede en een fijne tijd gehad. Met dankbaarheid, maar ook met weemoed, denk ik eraan terug.

Daan Boonman

Verrijzenisschildering van Charles Eijck in de grafkelder van het St. Barbarakerkhof in Utrecht.

In deze grafkelder is het graf van Mgr. A.I. Schaepman, de Stichter van onze Congregatie.

PASEN - nieuw leven

Wanneer de natuur ontwaakt uit haar winterslaap,
Als de kale takken weer groen worden,
wanneer de dagen lichter worden
en de lucht vol is van vogels,
dán is het tijd om Pasen te vieren.
Schijnbaar was alles dood.
Maar diep onder de grond
en in het verborgene bloeit nieuw leven op:
overwinning op de dood, nieuwe schepping.
Zo was het ook met Jezus van Nazareth:
schijnbaar was het met Hem afgelopen
en was alles grondig mislukt;
maar tóch: tot op vandaag
leeft Hij opnieuw
bij God en te midden van ons,
en Hij leidt alles naar zijn vervulling.
En zo is het uiteindelijk met alles en allen:
wat echt is en goed, overleeft,
ondanks de schijn van het tegendeel.
Pasen: feest van het nieuwe leven.

*Ad Blijlevens, 1984
Onlangs overleden Redemptorist*

INHOUD

Van de redactietafel		02
Overweging bij de Constituties	Alfons Kroese	03
Zilveren Venansius	Leo Ruitenbergh	06
Frater Hilarius: Platina	Hilarius de Booij	11
Communicatiedag Religieuze Gem.	Marianne Vermeer	18
De pen doorgeven	Jeroen Kingmans	25
Synchroniteit in Groningen	Paul Steverink	28
Tocht door Indonesië	Albert Verheul	33
Maria Magdalena	Theobaldus Geraets	39
Onze Lieve Vrouw met de inktpot	Leo Ruitenbergh	40
In Vrijheid Verbonden	Wim Versteeg	42
Met Kerst en Nieuwjaar in Kenya	Daan Boonman	45
Verrijzenisschildering	Charles Eijck	50
Pasen	Ad Blijlevens	51
Inhoud		52

INKO

onder redactie van:	Johan Brummelhuis, Leo Ruitenbergh, Frits Stevens, Paul Steverink, Wim Versteeg
met medewerking van:	Angelico Fennis (omslag) Hilarius de Booij (illustraties) Petra de Landmeter (interviews)
secretariaat:	Johan Brummelhuis Schorteldoeksesteeg 1, 3732 HS De Bilt tel.: 030 - 69 76 237 email: j.brummelhuis@fratersvanutrecht.nl